

پیش‌بینی بهزیستی اجتماعی و اعتماد اجتماعی از طریق باور به دنیای عادلانه در

مراجعه‌ین به مراکز مشاوره

تاریخ دریافت مقاله: ۱۳۹۸/۰۴/۳۰ تاریخ پذیرش مقاله: ۱۳۹۸/۰۸/۰۵

حمیرا الوندی^۱

هلن صدیق^{۲*}

چکیده

مقدمه: زندگی انسان از مجموعه باورهای مثبت و منفی تشکیل شده و این باورها در پیشبرد زندگی نقش مهم و اساسی ایفا می‌کنند. هدف پژوهش حاضر پیش‌بینی بهزیستی اجتماعی و اعتماد اجتماعی از طریق باور به دنیای عادلانه است.

روش: پژوهش حاضر یک مطالعه توصیفی-تحلیلی از نوع همبستگی است. جامعه آماری پژوهش افراد مراجعه‌کننده به کلینیک‌های مشاوره شهر تهران بود. نمونه پژوهش شامل ۱۰۰ نفر بوده که به شیوه هدفمند انتخاب گردیدند. جهت جمع‌آوری اطلاعات از پرسشنامه‌های باور به دنیا عادلانه ساتون و داگلاس (۲۰۰۵)، بهزیستی اجتماعی کبییز (۱۹۹۸) و اعتماد اجتماعی صفاری نیا و شریف (۱۳۹۲) استفاده شد. داده‌ها با روش همبستگی و رگرسیون و با استفاده از نرم‌افزار SPSS23 مورد تحلیل قرار گرفتند.

یافته‌ها: نتایج نشان داد که بین باور به دنیای عادلانه با بهزیستی اجتماعی رابطه مثبت و معنادار وجود دارد ($r=0/46$ ، $p<0/01$). اما بین باور به دنیای عادلانه و اعتماد اجتماعی رابطه معناداری وجود ندارد. همچنین نتایج نشان داد که باور به دنیای عادلانه ۲۷ درصد از تغییرات بهزیستی اجتماعی را تبیین نماید.

نتیجه‌گیری: با استفاده از نتایج حاصل می‌توان نتیجه گرفت باورهای افراد نسبت به دنیا می‌تواند در تامین بهزیستی و سلامت آن‌ها موثر باشد.

کلمات کلیدی: بهزیستی اجتماعی، اعتماد اجتماعی، باور به دنیای عادلانه

۱. دانشجوی دکتری روان‌شناسی تربیتی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران مرکز

۲. دانشجوی دکتری روان‌شناسی تربیتی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران مرکز

* نویسنده مسئول: helensedegh@yahoo.com

Prediction of social well-being and social trust through belief in a just world in the people referring to counseling centers

Homeira, Alvandi¹

Helen, Sedigh^{2*}

Abstract

Introduction: Human life is composed of a set of positive and negative beliefs that play a vital role in the advancement of life. Thus, the purpose of this study was to predict social wellbeing and social trust through belief in a just world.

Method: The present study was a descriptive-analytic study of correlation type. The population of the study was the people referring to counseling clinics in Tehran. The sample consisted of 100 people who were selected randomly. To collect data, questionnaires were used to question the beliefs of the just world: Satun & Douglas (2005), Keys social welfare (1998), and social trust of Safarina and Sharif (1392). Data were analyzed by correlation and regression analysis using SPSS23 software..

Results: The results showed a positive and significant relationship between belief in just world and social wellbeing ($r = 0.46$, $p < 0.01$). But there is no significant correlation between belief in justly world and social trust. Moreover, the results showed that belief in just world explained 27 percent of social wellbeing changes.

Conclusion: Using the results we can conclude People's beliefs about the world can be effective in providing their health and wellbeing.

Keywords: Social well-being, Social trust, belief in just world

---

1. Ph.D student in Educational Psychology, Islamic Azad University, Branch Tehran

2. Ph.D student in Educational Psychology, Islamic Azad University, Branch

* Corresponding Author: helensedegh@yahoo.com

مقدمه

سراسر زندگی انسان همواره سرشار از نابرابری‌ها و بی‌عدالتی‌ها بوده است. توزیع نامناسب ثروت در جوامع بشری و نابرابری در میزان دسترسی به مراقبت‌های بهداشتی و امکانات آموزشی سبب می‌شود تا افراد در برابر مشاهده یا تجربه بی‌عدالتی‌ها واکنش‌های متفاوتی نشان دهند. در چنین شرایطی برخی افراد خشمگین می‌شوند و در پی بازگرداندن عدالت برمی‌آیند. عده‌ای، افرادی را که قربانی بی‌عدالتی بوده‌اند، سرزنش می‌کنند و عده دیگری سعی در توجیه وضع موجود دارند (دالبرت^۱، ۲۰۱۹). روان‌شناسان همواره به واکنش‌های انسان هنگام مواجهه با شرایط ناعادلانه توجه کرده‌اند و تاکنون نظریه‌های روان‌شناختی متعددی برای تبیین این واکنش‌های عدالت‌محور پیشنهاد شده است. یکی از با نفوذترین آنها فرضیه باور به دنیای عادلانه^۲ است که لرنر^۳ (۱۹۶۵) آن را مطرح کرد. لرنر با بیان این فرضیه، باور انسان‌هایی را تبیین کرد که معتقدند دنیا دار مکافات است و افراد هیچ‌گاه رنج و بدبختی‌هایی را تجربه نخواهند کرد که سزاوار آن نیستند (بنت^۴، ۲۰۱۸). دنیای عادل، مکانی است که در آن هر فردی شایسته آن چیزی است که به دست می‌آورد و معیار تعیین این شایستگی، پیامد اعمالی است که فرد انجام می‌دهد. به عبارت دیگر، منظور از عدالت، قضاوت درباره میزان شایستگی است. این فرایند در هر دو حالت پیامدهای مثبت و منفی صدق می‌کند. چنین اندیشه‌ای هم یک باور عمومی را درباره عادلانه بودن دنیا برای دیگران^۵ و هم یک باور فردی و منحصر به فرد را درباره منصفانه بودن دنیا برای خود شخص دربرمی‌گیرد (کالیوزنا^۶، ۲۰۲۰).

باورها و شناخت‌های انسان در عرصه‌های مختلف زندگی بر رفتارها و واکنش‌های وی تأثیری انکارناپذیر دارند. هر یک از دسته باورهای انسان معطوف به پدیده‌ای خاص است که گاهی وجه اخلاقی و گاهی اجتماعی، اقتصادی یا سیاسی به خود می‌گیرند. یک دسته از باورهای انسانی که ماهیتی چند بعدی دارند، باور به وجود دنیای عادلانه است. بیش از سه دهه پژوهش نشان می‌دهد که این باورها بر این ایده بنیادین که آنچه نصیب انسان می‌شود، حاصل تصادف و شانسی نیست، بلکه با تلاش، شایستگی و پشتکار به دست آمده بنا شده است. بر پایه این ایده و در یک فضای ذهنی و شناختی تحولی و براساس تجارب مختلف زندگی به تدریج این باور به این شکل درمی‌آید که انسان‌های خوب با پیامدهای خوب و انسان‌های بد با پیامدهای بد مواجه می‌شوند، چرا که دستاوردهای مختلف انسان حاصل نیک خواهی دنیایی که در آن زندگی می‌کنند نیست، بلکه نتیجه دسترنج و شایستگی آنهاست (شیندر^۷ و همکاران، ۲۰۱۹).

1. Dalbert
2. Belief in a just world
3. Lerner
4. Bennett
5. Belief in a just world for others
6. Kaliuzhna
7. Schindle

زندگی انسان از مجموعه باورهای مثبت و منفی تشکیل شده و این باورها در پیشبرد زندگی نقش مهم و اساسی ایفا می‌کنند. هر فردی می‌تواند با باور هایی که در خزانه ذهن خود دارد، مسیر زندگی خود را عوض نماید. باورهای مربوط به افراد و دنیا هر دو از خصیصه‌های مهم فرضیه‌های اساسی و بنیادین یک فرد محسوب می‌شوند. فرضیه‌های بنیادین در مرکز نظام باورهای فرد قرار دارد و تعبیر و تفسیرهای فرد از رویدادها را پایش می‌کند که در این بین باورهای دنیای عادلانه از اهمیت خاص برخوردار است (جرمی^۱ و همکاران، ۲۰۲۰).

باور به دنیای عادلانه مشتمل بر مجموعه ادراکات فرد از حضور عدالت در وقایع و اتفاقاتی است که برای خود وی و دیگران اتفاق می‌افتد (لو^۲، ۲۰۱۸). باور به دنیای عادلانه، باور به دنیایی منصف، باز خورد دهنده به تلاش و پشتکار و باور به دنیایی عدالت گراست. در نظریه‌ی دنیای عادلانه گفته می‌شود، میان آنچه افراد انجام می‌دهند و آنچه برای آنها روی می‌دهد تناسبی بنیادین وجود دارد. این باور به گونه‌ای فرد را قادر به رویارویی با محیط فیزیکی و اجتماعی می‌نماید که گویی ثابت و منظم می‌باشند. این فرض که به طور کلی بیان می‌کند که دنیا عدالت پیشه است به فرد کمک می‌نماید تا خود را متعهد به دنبال کردن اهداف بلند مدت یا حتی تنظیم رفتارهای اجتماعی در زندگی روزمره نماید (دالبرت، ۲۰۱۹).

افرادی که از باورهای دنیای عادلانه بالاتری برخوردار هستند در قیاس با افرادی که از باورهای دنیای عادلانه پایین‌تری برخوردار هستند به طور کلی ادراک مثبت‌تری از دیگران دارند و ممکن است افراد دارای باورهای دنیای عادلانه پایین‌تر واقع بین‌تر بوده و احتمالاً قدری شکاک یا بدبین باشند. این باورها می‌تواند وضعیت زندگی و سلامت افراد را تحت تاثیر قرار دهد. باید اشاره شود که باور به دنیای عادلانه افراد را قادر می‌سازد تا با محیط اجتماعی و فیزیکی خود طوری رفتار کنند که گویی با ثبات و منظم است. و بنابراین فرد معتقد است که این قابلیت را دارد که وقایع زندگی خود را کنترل و با اطمینان بیشتری برای آینده خود برنامه‌ریزی کند. چنین کارکردهایی میزان بهداشت روانی، سلامت عمومی و بهزیستی و اعتماد اجتماعی را بالا می‌برد (دزوکا^۳ و دالبرت، ۲۰۱۶).

بهزیستی اجتماعی به شرایط و عملکرد فرد در جامعه اشاره دارد. افراد برخوردار از درجات بالای بهزیستی اجتماعی معمولاً قادر به برقراری روابط با سایرین و حفظ آن روابط هستند (صفری‌نیا، آقاییوسفی، حسینیان و مهمانوازان، ۱۳۹۶). کیز (۱۹۹۸) بهزیستی اجتماعی را به عنوان گزارش شخصی افراد از کیفیت ارتباطات آنها با دیگران تعریف می‌کند. از ابتدا نیز بهزیستی اجتماعی به عنوان ادراک افراد از یکپارچگی آنها با جامعه، پذیرش دیگران، پیوستگی با اجتماع و

1. Jeremy
2. Lo
3. Dzuka

احساس فرد از مشارکت با جامعه تعریف می‌شد. چنانچه در سال ۱۹۴۸ سازمان بهداشت جهانی، بهزیستی اجتماعی را یکی از چند متغیر کلی سلامت فرد تعریف کرد (هاتف نیا، درتاج، علی پور و فرخی، ۱۳۹۸).

جیانگ^۱ و همکاران (۲۰۱۵) در پژوهش خود دریافتند که بین باور به دنیای عادلانه، سلامت روانی، خوش بینی و بهزیستی ذهنی ارتباط وجود دارد و افزایش بهزیستی روانی باور به دنیای عادلانه، سلامت روان و خوش بینی را تحت تأثیر قرار می‌دهد. یافته‌های پژوهشی استروب، پوستم، توبر، استیگمن و جان^۲ (۲۰۱۵) نشان داد که بین باور به دنیای عادلانه و حوادث مثبت و منفی زندگی، نگرشهای اجتماعی و رضایت از زندگی افراد رابطه وجود دارد. باور به دنیای عادلانه باعث می‌شود فرد به دنبال عوامل عادلانه وضعیت مشخصی بگردد و سپس از این عوامل برای توجیه دیگر جنبه‌های حوادث و وقایع استفاده کند. به عبارت دیگر این باور ادراک عدالت حوزه-های مختلف را تحت تأثیر قرار می‌دهد و ادراک عدالت آثار مبتنی بر بهزیستی دارد (هافر و دوبوکل^۳، ۲۰۱۷). از زمره مهمترین پیامدهای مثبت برای باور به دنیای عادلانه، تجربه حالات عاطفی مثبت، افزایش احساس سلامتی عمومی، رضایت از زندگی، سازگاری سریعتر با تجاوزات جنسی، کاهش سطح استرس و نگرانی، کاهش افسردگی و اضطراب، کاهش نارسایی عملکرد اجتماعی و کاهش تمایل به خودکشی است (فتچنر، جاکوبس و بلشاک^۴، ۲۰۱۵). رابطه میان باور به دنیای عادلانه و بهزیستی در گروه‌های مختلف و در کشورهای مختلف تایید شده است. برای مثال نتایج پژوهش دوزکا و دالبرت (۲۰۱۶) نشان داد که باور به دنیای عادلانه برای خود ارتباط مثبت منحصر به فردی با بهزیستی افراد مسن اسلواکی دارد. همچنین دوزکا و دالبرت (۲۰۱۷) نشان دادند که باور به دنیای عادلانه با میزان بهزیستی آنان مطابقت دارد.

بررسی پیشینه پژوهشی باور به دنیای عادلانه نشان داده است چنین باوری مانند یک سپر از افراد در برابر حوادث تنش‌زا محافظت می‌کند؛ در نتیجه کاهش اضطراب و افسردگی را موجب می‌شود و در حفظ سلامت روان مؤثر است (دالبرت، ۲۰۱۲). به همین دلیل سطح پایین تری از روان‌رنجوری در چنین افرادی مشاهده می‌شود (دالبرت و ولفرد، ۲۰۱۳). اعتقاد به این‌که مردم آنچه را که دریافت می‌کنند، سزاوار آن هستند، موجب می‌شود افراد خود را در یک محیط امن احساس کنند و راحت‌تر دست به خود افشایی بزنند؛ در نتیجه میزان برون‌گرایی در آنها بالاتر می‌رود و به دنبال آن بهزیستی ذهنی و اجتماعی این افراد افزایش می‌یابد (نودلمن^۵، ۲۰۱۳).

با توجه به مطالب ذکر شده، عادلانه بودن دنیا با بهزیستی روانی و اجتماعی و همچنین نگرش‌های اجتماعی مرتبط است و این باور یک باور اجتماعی مشترک است که نقش مهمی در

1. Jiang
2. Stroebe, Postmes, Täuber, Stegeman and John
3. Hafer & Bobocel
4. Fetchenhauer, Jacobs & Belschak
5. Nudelman

توجه و حفظ نظم اجتماعی ایفا می‌کند و از سوی دیگر، احتمال دارد باور به عادلانه بودن دنیا نقش مهمی در اعتماد اجتماعی افراد داشته باشد تا بر اساس آن، افراد دنیا را مکانی تلقی کنند که در آن پاداش و تنبیه‌ها به طور اتفاقی توزیع نمی‌شوند، بلکه از معیارهای شایسته‌سالاری تبعیت می‌کنند؛ لذا پژوهش حاضر به دنبال پاسخگویی به این سوال است که آیا می‌توان بهزیستی اجتماعی و اعتماد اجتماعی از طریق باور به دنیای عادلانه را پیش‌بینی نمود؟

روش

پژوهش حاضر یک مطالعه توصیفی-تحلیلی از نوع همبستگی است. جامعه آماری پژوهش شامل ۴۰۰ نفر از مراجعه‌کنندگان به مراکز روانشناسی و مشاوره، کلینیک ارتباط و همدردی موفقیت (در شرق تهران)، شهید فلاحی و لویزان (شمال تهران) و بیمارستان (۵۰۱ غرب تهران) بود که دارای دامنه سنی ۵۲-۲۰ سال بودند که تعداد ۱۰۰ نفر از بین آنها به عنوان نمونه هدفمند انتخاب شدند. معیارهای ورود به مطالعه عبارت بود از اینکه آزمودنی‌ها نمره پایینی از پرسشنامه بهزیستی اجتماعی و اعتماد اجتماعی کسب کرده باشند. جهت جمع‌آوری اطلاعات از پرسشنامه‌های باور به دنیا عادلانه ساتون و داگلاس (۲۰۰۵)، بهزیستی اجتماعی کییز (۱۹۹۸) و پرسشنامه اعتماد اجتماعی صفاری‌نیا و شریف (۱۳۹۲) استفاده شد. اجرای پژوهش حاضر به صورت انفرادی بود. ابتدا پژوهشگر ضمن معرفی خود و اهداف پژوهش پس از دریافت رضایت آگاهانه از افراد می‌خواست که صادقانه به پرسشنامه‌ها پاسخ دهند.

ابزار پژوهش

۱- پرسشنامه باور به دنیا عادلانه: این پرسشنامه توسط ساتون و داگلاس (۲۰۰۵) طراحی شده است. این پرسشنامه دارای ۲۷ گویه و ۴ خرده‌مقیاس باور به دنیای عادلانه برای خود، باور به دنیای عادلانه برای دیگران، باور به دنیای عادلانه عمومی و باور به دنیای ناعادلانه را می‌سنجد. روش نمره‌گذاری آن بر اساس طیف لیکرت می‌باشد. به این ترتیب که به گزینه‌های کاملاً موافقم، موافقم، تا اندازه‌ای موافقم، نظری ندارم، تا اندازه‌ای مخالفم، مخالفم و کاملاً مخالفم به ترتیب نمره‌های (۷-۱) تعلق می‌گیرد. ساتون و داگلاس (۲۰۰۵) پایایی این ابزار را در دامنه ۰/۸۸ تا ۰/۸۲ برای زیرمقیاس‌ها گزارش نمودند و همچنین گل‌پرور و عریضی (۱۳۸۶) روایی و پایایی این ابزار را مطلوب گزارش نمودند.

۲- پرسشنامه بهزیستی اجتماعی^۲: این پرسشنامه ۳۳ سوالی توسط کییز^۳ (۱۹۹۸) بر اساس مدل نظری خود از سازه‌ی بهزیستی اجتماعی تهیه شده است. ۵ عامل این پرسشنامه

1. Saton and Douglas

2. Social well-being

3. Keyes

بر روی هم ۴۶/۳ درصد از کل واریانس متغیرها را پیش بینی می‌کند. پایایی پرسشنامه با استفاده از ضریب آلفای کرونباخ، برابر ۰/۸۳ است (حیدری و غنایی، ۱۳۸۷). روش نمره گذاری پرسشنامه بدین صورت است که سوال‌ها روی مقیاس لیکرت پنج درجه‌ای کاملاً مخالفم (۱) تا کاملاً موافقم (۵) انجام می‌شود. بنابراین حداقل و حداکثر نمره کسب شده به ترتیب ۳۳ و ۱۶۵ خواهد بود.

۳- پرسشنامه اعتماد اجتماعی^۱ صفاری نیا و شریف (۱۳۹۲): این پرسشنامه شامل ۲۵

گویه است که توسط صفاری نیا و شریف (۱۳۸۹) ساخته شده است. پرسشنامه اعتماد اجتماعی بر روی ۶۰۰ دانشجو (۳۰۰ نفر دختر و ۳۰۰ نفر پسر) دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران مرکز اجرا شد. نتایج پژوهش صفاری نیا نشان داد که با روش تحلیل عامل مولفه‌های اصلی تنها یک عامل وجود دارد که ۵۲/۹۲ درصد واریانس را تبیین می‌کند و همه گویه‌ها در این عامل بارگیری می‌شوند و بیشترین بار عاملی مربوط به سوال یک بوده است. پایایی این ابزار با روش آلفای کرونباخ ۰/۹۵ بدست آمد (صفاری نیا و شریف، ۱۳۹۲). این پرسشنامه شامل ۲۵ گویه است که برای هر معرف (صداقت، صراحت، تمایلات همکاری جویانه، اطمینان و اعتماد کردن) ۵ سؤال در نظر گرفته شده است. الگوی پاسخ دادن به سؤال‌ها بر مبنای مقیاس ۵ درجه‌ای لیکرت است.

داده‌ها با روش همبستگی و رگرسیون چند متغیره و با استفاده از نرم‌افزار SPSS23 مورد تحلیل قرار گرفتند.

یافته‌ها

جدول ۱. میانگین، انحراف استاندارد و ضرایب همبستگی متغیرهای پژوهش

متغیر	M	SD	۱	۲	۳
۱. باور به دنیای عادلانه	۸۹/۶۰	۲۰/۷۲			
۲. بهزیستی اجتماعی	۹۷/۲۷	۱۰/۰۰	۰/۴۶**		
۳. اعتماد اجتماعی	۸۱/۵۸	۹/۸۱	۰/۰۳	۰/۰۷	

*p<0.05 **p<0.01

نتایج جدول ۱ نشان می‌دهد میانگین باور به دنیای عادلانه ۸۹/۶۰، بهزیستی اجتماعی ۹۷/۲۷ و اعتماد اجتماعی ۸۱/۵۸ است. نتایج نشان داد که از بین متغیرهای پژوهش بین باور به دنیای عادلانه با بهزیستی اجتماعی ($r = 0/46$, $p < 0/01$) رابطه مثبت معنادار وجود دارد. اما بین باور به دنیای عادلانه و اعتماد اجتماعی رابطه‌ای معناداری وجود ندارد.

جدول ۲. آزمون F

مدل	مجموع مجزورات	درجه آزادی میانگین مجزورات	F	سطح معناداری
رگرسیون	۳۷۸۱/۷۲۷	۲	۱۹/۵۵۷	۰/۰۰۰
باقیمانده	۶۸۹۸/۶۳۳	۹۷		
کل	۹۶۸۰/۳۶۰	۹۹		

با توجه به معنی داری مقدار آزمون F (۶/۳۸۲) در سطح خطای کوچک تر از ۰/۰۱ می توان نتیجه گرفت که مدل رگرسیونی تحقیق، مدل خوبی بوده و مجموعه متغیرهای پیش بین قادرند تغییرات بهزیستی اجتماعی را تبیین کنند.

جدول ۳. خلاصه مدل

مدل	R	مجزور R	مجزور تنظیم شده R	خطای استاندارد
۱	۰/۵۳۶	۰/۲۸۷	۰/۲۷۳	۱۱/۴۰

بر اساس نتایج جدول ۳ مقدار مجزور R تنظیم شده نشان می دهد که این مدل می تواند ۰/۲۷ تغییر در بهزیستی اجتماعی را پیش بینی نماید.

جدول ۴. رگرسیون چند متغیری بر اساس سهم هر یک از متغیرها در پیش بینی متغیر ملاک (بهزیستی اجتماعی)

منابع	B	انحراف استاندارد	Beta	T	سطح معناداری
باور به دنیای عادلانه نا عادلانه	۰/۲۸۸	۰/۲۹۵	-۰/۲۶۲	۰/۹۷۸	۰/۳۲۹
باور به دنیای عادلانه عمومی	۱/۹۶۴	۱/۱۴۹	-۰/۰۹۴	۱/۷۱۰	۰/۰۸۸
باور به دنیای عادلانه خود	۱/۱۲۹	۱/۰۳۶	۰/۱۱۰	۱/۰۵۴	۰/۰۴۱
باور به دنیای نا عادلانه دیگران	۳/۰۷۷	۱/۲۶۳	-۰/۰۹۲	۲/۶۴۵	۰/۱۰۱

نتایج جدول ۴ نشان می دهد باور به دنیای عادلانه دیگران و باور به دنیای عادلانه خود به ترتیب بیشترین تاثیر را در پیش بینی بهزیستی اجتماعی دارد و ترکیب متغیرهای پیش بین می تواند ۰/۲۷ درصد تغییرات را در نمره بهزیستی اجتماعی پیش بینی کند.

بحث و نتیجه گیری

هدف پژوهش حاضر پیش بینی بهزیستی اجتماعی و اعتماد اجتماعی از طریق باور به دنیای عادلانه بود. نتایج نشان داد که بین باور به دنیای عادلانه با بهزیستی اجتماعی رابطه مثبت و معنادار وجود دارد و باور به دنیای عادلانه ۲۷ درصد از تغییرات بهزیستی اجتماعی را تبیین می نماید. این نتایج با پژوهش دوزکا و دالبرت (۲۰۱۷)، دالبرت و دوزکا (۲۰۱۶) و جیانگ و

همکاران (۲۰۱۵) همسو می‌باشد. جیانگ و همکاران (۲۰۱۵) در پژوهشی نشان دادند که بین باور به دنیای عادلانه، سلامت روانی، خوش‌بینی و بهزیستی ارتباط وجود دارد. استروب و همکاران (۲۰۱۵) در پژوهشی نشان دادند که بین باور به دنیای عادلانه و حوادث مثبت و منفی زندگی، نگرش‌های اجتماعی و رضایت از زندگی افراد رابطه وجود دارد. در تبیین این یافته‌ها باید بیان کرد که باور به جهان عادل با بهزیستی در رابطه است. بر اساس فرضیه باور به جهان عادل بیان می‌شود که انسان‌ها در دنیای کنونی بر انگیخته می‌شوند تا این عقیده را پیدا کنند: در دنیای زندگی می‌کنند که هر کس آنچه را استحقاق دارد به دست می‌آورد. این امر همچنین انگیزه لازم را برای واکنش‌های اجتماعی به بی‌عدالتی فراهم می‌کند و در عین حال پیامدهایی نیز برای بهزیستی و سلامت روان به دنبال دارد. پیام‌های معطوف به سلامتی برای باور به دنیای عادلانه مرهون کارکردهایی است که این باورها برای افراد بدنبال می‌آورند. مهمترین کارکردهای مطرح برای این باورها، مستعد ساختن افراد برای برنامه ریزی برای آینده، نشان دادن پشتکار و انگیزه برای اهداف برنامه ریزی شده، عمل کردن بعنوان سپر بلا در برابر حوادث و رخدادهایی که بنظر ناعادلانه می‌رسند و تعدیل و کنترل هیجان‌هایی نظیر خشم و پرخاشگری است (ساوتون و داکلاس، ۲۰۰۵؛ ساوتون و وینارد، ۲۰۰۷؛ سترلن، ۲۰۰۷). افرادی که باور دارند دنیا آنچه را دیگران و خودشان استحقاق دارند عاقبت به آن‌ها خواهد داد، کمتر احتمال می‌رود دچار نگرانی، ناامیدی و یاس شوند. این افراد معمولاً دنیا را مکانی امن و عادلانه تلقی می‌کنند و با پشتکار و تلاش سعی می‌کنند به گونه‌ای عمل کنند تا دنیا آنچه را که باید به آن‌ها بدهد. در عوض کسانی که دنیا را مکانی عادلانه تلقی نمی‌کنند ممکن است به سادگی متوسل به این باور و عقیده‌ی غیر منطقی شوند که هرچه تلاش کنم به جایی نخواهم رسید. چنین افرادی حالت انفعالی در برابر حوادث و رویدادها در پیش گرفته و بر اثر عدم تلاش به نوعی پیشگویی خودکامبخش دست می‌زنند. این امر به خوبی قادر است فشارهای وارده بر آنها را افزایش دهد و آن‌ها را به صورت متراکم‌تر در آورد. در پایان چنین چرخه‌ای، این افراد ممکن است نشانه‌های اضطراب، نارسایی در عملکرد اجتماعی و کاهش بهزیستی روانی و اجتماعی را نشان دهند.

از جمله محدودیت‌های پژوهش حاضر مربوط به جامعه پژوهش بود که بر روی افراد مراجعه کننده به کلینیک‌های شهر تهران صورت پذیرفته است، لذا به پژوهشگران توصیه می‌شود این پژوهش را در مناطق دیگر و با فرهنگ‌های گوناگون تکرار نمایند. در پایان پیشنهاد می‌شود با توجه به نقش باورهای عادلانه در پیش بینی بهزیستی اجتماعی دوره‌های جهت تقویت باورهای عادلانه افراد برگزار شود تا باعث افزایش بهزیستی ذهنی و اعتماد اجتماعی افراد در جامعه شود.

1. Sutton, Douglas
2. Sutton & Winnard
3. Strelan

منابع

- حیدری، غلامحسین و غنایی، زیبا (۱۳۸۷). هنجاریابی پرسشنامه بهزیستی اجتماعی. مجله علمی پژوهشی اندیشه و رفتار. ۲ (۷): ص ۴۰-۳۱.
- صفاری نیا، مجید. تدریس تبریزی، معصومه و علی اکبری دهکری، مهناز (۱۳۹۳). رواسازی و اعتباریابی پرسشنامه بهزیستی
- اجتماعی در زنان و مردان ساکن شهر تهران. فصلنامه اندازه گیری تربیتی. ۱۸ (۵۹): ۱۱۶-۱۳۲.
- صفاری نیا، مجید. آقاییوسفی، علیرضا. حسینیان، سیمین و مهمان نوازان، اشرف (۱۳۹۶). اثربخشی روان‌درمانی آدلری بر اساس سبک زندگی، علاقه‌ی اجتماعی بر احساس کهنتری و بهزیستی اجتماعی زنان خیانت‌دیده. پژوهش‌های روانشناسی اجتماعی، ۷ (۲۶).
- صفاری نیا، مجید و شریف، نسیم (۱۳۹۲). ساخت و بررسی ویژگی‌های روانسنجی پرسشنامه اعتماد اجتماعی. فصلنامه پژوهش‌های روان‌شناسی اجتماعی. ۳ (۱۱): ۵۸-۴۷.
- هاتف نیا، فاطمه. درتاج، فریبرز. علی پور، احمد و فرخی، نورعلی (۱۳۹۸). تاثیرهمال کاری تحصیلی بر بهزیستی روان‌شناختی: نقش‌های واسطه‌ای شناور بودن، عواطف مثبت-منفی و رضایت از زندگی. پژوهش‌های روانشناسی اجتماعی، ۹ (۳۳): ۵۳-۷۶.
- Bennett, k. (2018), Just world jurors. *The Jury Expert*, 20 (4), 35-44.
- Correia I, Toscano Batista M, Lima ML.(2017). Does the belief in a just world bring happiness? Causal relationships among belief in a just world, life satisfaction and mood. *Australian Journal of Psychology.*; 61 (4): 220–227.
- Dalbert C, Dzuka J.(2014). Belief in a just world, personality and well-being of adolescents. In C. Dalbert, & H. Sallay (Eds.), *The justice motive in adolescence and young adulthood: Origins and consequences* (pp. 101-116). London: Routledge.
- Dalbert C.(2019). Belief in a just world. In M.R.Leary & R.H.Hoyle (Eds.). *Handbook of individual differences in social behavior* (pp. 288-297). New York: Guilford Publications.
- Dalbert, C. (2012), Belief in a just world, In M. R. Leary & R. H. Hoyle (Eds.), *Handbook of Individual Differences in Social Behavior*, (288-297), New York: Guilford Publications
- Dalbert, C. & Wolfradt, U. (2013), Personality, values and belief in a just world. *Journal of Personality and Individual Differences*, 35 (8), 1911–1918.
- Dzuka J, Dalbert C.(2016). The belief in a just world’s impact on subjective well-being in old age. *Aging and Mental Health.*; 10:439-444.
- Dalbert C, Filke E.(2017). Belief in a just world, justice judgments, and their functions for prisoners. *Criminal Justice and Behavior.*; 34: 1516-1527.

- Dzuka J, Dalbert C.(2017). The belief in a just world and subjective well-being in old age .*Aging & Mental Health Journal.*;10 (5):439-444.
- Fetchenhauer D, Jacobs G.(2005). Belschak F. Belief in a just world, causal attributions, and adjustment to sexual violence. *Social Justice Research*;18, 25-42.
- Hafer C, Bobocel D R.(20۱7).Justice Motive Theory and the Study of Justice in Work Organizations: A Conceptual Integration, *European Psychologist*;12(4):283–289.
- Jiang F, Yue X, Lu S, Zhu F.(2015).Bottom of Form Belief in a just world Gratitude optimism Subjective well-being Depression. *Social Indicators Research*;126(1): 411-423.
- Jeremy D.W.CliftonEric S.Kimb(2020). Healthy in a crummy world: Implications of primal world beliefs for health psychology. *Medical Hypotheses*.
- Kaliuzhna. M. (2020). Symmetries and asymmetries in the belief in a just world. *Personality and Individual Differences*.
- Lo H H.(2018). Belief in a just world and belief in idealism as predictors of the perceptions of distributive and procedural Justice. *Web Journal of Chinese Management Review*;11(2): 1-10.
- Nudelman, G. (2013), The Belief in a Just World and Personality: A Meta-analysis. *Social Justice Research*, 26 (2), 105-119.
- Otto K, Boos A, Dalbert C, Schöps D, Hoyer J.(2006). Posttraumatic symptoms, depression ,and anxiety of flood victims: The impact of the belief in a just world. *Personality and Individual Differences.*; 40: 1075-1084.
- Sutton R M, Douglas KM.(2005). Justice for all, or just for me? More evidence of the importance of the self-other distinction in just-world beliefs. *Personality and Individual Differences.*;39: 637-645.
- Stroebe K, PostmesT, Täuber S, Stegeman A, John MS.(2015).Belief in a Just What?Demystifying Just World Beliefs by Distinguishing Sources of Justice.; 10(3): 1-30.
- Sutton RM, Winnard E J.(2007). Looking ahead through lenses of justice: The relevance of just world beliefs to intentions and confidence in the future. *British Journal of Social Psychology.*; 46: 649-666.
- Strelan P.(2007).The prosocial, adaptive qualities of just world beliefs: Implications for the relationship between justice and forgiveness. *Personality and Individual Differences*;43.881-890.
- Steensma H, van Dijke R.(2006). Attributional styles, self-esteem, and just world belief of victims of bullying in Dutch organizations. *International Quarterly of Community Health Education*. 25: 381-392.

- Schindler, M. Wenzel, K. Dobiosch, S. AndréReinhard, M.(2019). The role of belief in a just world for (dis)honest behavior. *Personality and Individual Differences*. 142,P: 78-72.
- Todd, L., Ludmila, Z., Craig, A. W. & Sheldon, A. (2013), Procedural and Distributive Justice Beliefs for Self and Others: Multilevel Associations with Life Satisfaction and Self-Rated Health. *Journal of Happiness Studies*, 14 (4), 1325 – 1341.

